

॥७१॥ इति शांति० आप० नैल० भारतभा० चत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥१४०॥ ॥ ७१ ॥ हीने इति आपद्यकार्यमपिकणिकेनोक्तं तत्र विश्वामित्रश्च जाघनीपञ्चनरूपं शिष्टाचारं प्रमाणयति ॥१॥२॥३॥
॥४॥५॥६॥ अतितिक्षुः त्यक्तुमनिच्छुः अनुक्रोशात् दयातः ब्राह्मणान्पालयितुमशक्नोरा जाकिं कुर्यादित्यर्थः ॥ ७॥८॥ अप्राप्तप्रापणं योगः प्राप्तसंरक्षणक्षेमः सुदृष्टिश्च ताः ब्राह्मणादीनां विपदागमो राज्ञ एव दो
यथा वदुक्तं वचनं हितार्थिना निशम्य विप्रेण सुवीरराष्ट्रपः ॥ तथा करोद्वाक्यमदीनचेतनः श्रियं च दीप्तां बुभुजे सबांधवः ॥ ७१ ॥ इति० शांति० आप० कणिको
पदेशे चत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥१४०॥ ॥ ७१ ॥ युधिष्ठिर उवाच हीने परमकेधर्मे सर्वलोकाभिलंघिते ॥ अधर्मे धर्मतां नीते धर्मे चाधर्मतां
गते ॥ १ ॥ मर्यादासु विनष्टा सुक्षुभिते धर्मनिश्चये ॥ राजभिः पीडिते लोके परैर्वापि विशांपते ॥ २ ॥ सर्वाश्रयेषु मूढेषु कर्मसूपहतेषु च ॥ कामाहोभाच्च मोहाच्च भ
यं पश्यत्सु भारत ॥ ३ ॥ अविश्वस्तेषु सर्वेषु नित्यं भीतेषु पार्थिव ॥ निवृत्त्या हन्यमानेषु वंचयत्सु परस्परं ॥ ४ ॥ संप्रदीप्तेषु देशेषु ब्राह्मणे चातिपीडिते ॥ अवर्षति च प
र्जन्ये मिथो भेदे समुत्थिते ॥ ५ ॥ सर्वास्मिन्दस्युसाद्भूते पृथिव्या मुपजीवने ॥ केन स्विद्राह्मणो जीवेज्जघन्ये काल आगते ॥ ६ ॥ अतितिक्षुः पुत्रपौत्राननुक्रोशान्न
राधिप ॥ कथमापत्सु वर्तेत तन्मे ब्रूहि पितामह ॥ ७ ॥ कथंच राजा वर्तेत लोके कलुषतां गते ॥ कथमर्थी च धर्माच्च नर्हीयेत परंतप ॥ ८ ॥ भीष्म उवाच राजमू
लामहाबाहो योगक्षेमसु दृष्टयः ॥ प्रजासु व्याधयश्चैव मरणं च भयानि च ॥ ९ ॥ कृतं त्रेताद्वापरं च कलिश्च भरतर्षभ ॥ राजमूला इति मतिर्मम नास्य त्रसंशयः
॥ १० ॥ तस्मिंस्त्यभ्यागते काले प्रजानां दोषकारके ॥ विज्ञानबलमास्थाय जीवितव्यं भवेत्तदा ॥ ११ ॥ अत्राप्युदाहरंती ममिति हासं पुरातनं ॥ विश्वामित्रस्य
संवादं चांडालस्य च पक्वणं ॥ १२ ॥ त्रेताद्वापरयोः संधौ तदा दैवविधिक्रमात् ॥ अनादृष्टिर्भूद्द्वोरा लोके द्वादशवार्षिकी ॥ १३ ॥ प्रजानामतिवृद्धानां युगांते स
मुपस्थिते ॥ त्रेताविमोक्षसमये द्वापरप्रतिपादने ॥ १४ ॥ नववर्षसहस्राक्षः प्रतिलोमो भवद्गुरुः ॥ जगाम दक्षिणं मार्गं सोमे व्यावृत्तलक्षणः ॥ १५ ॥ नावस्था
यापितत्राभूत्कुन एवाभ्रजातयः ॥ नद्यः संक्षिप्ततो यौघाः किंचिदंतर्गतास्ततः ॥ १६ ॥ सरांसि सरितश्चैव कूपाः प्रस्रवणानि च ॥ हतत्विषो न लक्ष्यते निसर्गाद्वैवका
रितात् ॥ १७ ॥ उपशुष्कजलस्थाया विनिवृत्तसभा प्रपा ॥ निवृत्तयज्ञस्वाध्यायानिर्वषट्कारमंगला ॥ १८ ॥ उच्छिन्नकृषिगोरक्षानिवृत्तविपणापणा ॥ निवृ
त्तयूपसंभाराविप्रनष्टमहोत्सवा ॥ १९ ॥ अस्थिसंचयसंकीर्णमहाभूत रवाकुला ॥ शून्यभूयिष्ठनगरा दग्धग्रामनिवेशना ॥ २० ॥ षडित्यर्थः ॥ १॥१०॥११॥ पक्वणे
चांडालागारे ॥ १२ ॥ दैवविधिर्दैवविहितः ॥ १३ ॥ १४ ॥ प्रतिलोमो वक्त्री व्यावृत्तं अन्यथा भूतलक्षणं चिह्नं यस्य ॥ १५ ॥ अवस्था यो धूमिका ॥ १६ ॥ १७ ॥ जलस्थायाः क्षुद्रजलाशयाः ॥ १८ ॥ विपणो वि
क्रयादिः आपणो हृद् ॥ १९ ॥ २० ॥